Introspekcia (sebapozorovanie), čo si rečník a prednášajúci musí sám zakázať? :)

Jedna z dôležitých vlastností človeka (subjektu). Ide o jeho schopnosť permanentného sebahodnotenia i schopnosť prípadnej korekcie rôznych nenáležitých a nevhodných prejavov.

V praktickej rétorike spočíva význam introspekcie hlavne v korigovaní formálnej stránky rečníckeho prejavu počas jeho priebehu. Obsah by mal byť dôsledne skorigovaný vopred.

Okrem zlozvykov niektorých rečníkov v oblasti mimiky, gestikulácie, kineziky a vo zvukovej stránke rečníckeho prejavu, existuje u mnohých rečníkov i zlozvyk spočívajúci v morálno-vôľových vlastnostiach.

Jeho korene sú v absencie duševnej energie a prejavujú sa v „schopnosti" urobiť pre seba čo najmenej, pohodlnosťou a lenivosťou pri príprave rečníckeho prejavu. Výsledkom je prejav, v ktorom prevláda plytkosť obsahu, monotónnosť a jednotvárnosť až do takej miery, že z poslucháčov sa chtiac-nechtiac stávajú len „neoslovení počúvači".

Introspekcia môže zohrať dôležitú úlohu i pri korigovaní chýb a nedostatkov, ktoré uvádza Bruno Neckermann (1920-2002) pod názvom *Čo si rečník a prednášajúci musí sám zakázať*.

- Nepriateľskosť.
- Dlhé, neprehľadné súvetia.
- Súvetia, ktoré majú viac ako jednu vloženú vetu.
- Priveľa rozvláčneho rečnenia.
- Zlú artikuláciu.
- Rýchle tempo – primálo prestávok v reči.
- Málo vlastného presvedčenia (bez srdca).
- Monotónnosť hlasu – veľmi slabé dýchanie.
- Krik.
- Skostnatenosť.
- Nedostatok humoru.
- Nedbanlivé držanie tela.
- Ruka alebo ruky vo vreckách nohavíc.
- Podopreté lakte.
- Nevhodné oblečenie rečníka (neúctivosť).
- Priveľa monológov – nedostatok otázok.
- Pripustenie neúctivosti zo strany poslucháčov.
- Pokračovanie v reči pri vyrušovaní alebo hluku.
- Dvíhanie ukazováka.
- Snaha mať vždy pravdu.
- Otrocké čítanie textu.
- Málo vizuálneho kontaktu s poslucháčmi.
- Nedodržanie dohodnutého času.
- Ošúchané, staré rečnícke frázy.
- Priveľa mätúcich cudzích slov.
- Pridržiavanie sa pultu.

Pri bližšom pohľade na chyby a nedostatky rečníka vidno, že sa vyskytujú hlavne v oblasti mimiky, gestikulácie, kineziky a zvukovej stránky.

Kultúrnosť rečníckeho prejavu

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania